

Rellotge de sol de Can Gelmà

Fogars de la Selva

Ubicació

Lloc/Adreça: Polígon 3, parcel·la 24 (a l'est del terme municipal)
Emplaçament Veïnat de l'Estany
Alçada: 51

Coordenades:

Latitud: 41.72819
Longitud: 2.70244
UTM Est (X): 475252
UTM Nord (Y): 4619641

Classificació

Número de fitxa 08082 - 17
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: L'arrebossat de morter de calç s'està fragmentant i manca el gnònom.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Nivell 3 de protecció segons l'article 19 de la normativa del Catàleg de béns a protegir
Data aprovació: dc., 31/10/2012 - 12:00
Número inventari Sí (IPA)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Ornamental
Titularitat Privada
Titular: 08081A003000240000BM
Fitxes associades:

[Can Gelmà](#)

Autoria de la fitxa
Data de registre de la fitxa:

Jordi Montlló Bolart
dc., 22/12/2021 - 12:48

Descripció

Relloctge de sol situat a la façana principal de Can Gelmà, dessota el carener, a mà esquerra del finestral central. És del tipus vertical, orientat al sud. Es conserven les restes de l'esgrafiat realitzat damunt del suport de calç. Està emmarcat. El marc exterior de delimitació del quadrant està molt malmès i només conserva alguna resta pictòrica vermellosa gairebé imperceptible a l'ull. El marc lineal interior correspon a la sanefa on se situen les hores, representades en xifres àrabs (gairebé imperceptibles). Les mitges hores, més curtes, estaven pintades a mà alçada, sense esgrafiar. El gnònom marcava l'hora, de les 7 del matí a les 8 del vespre.

La decoració interior del rellotge està representada per un astre solar geomètric, de grans dimensions. Presenta un doble cercle solar on s'hi ha esgrafiat raigs solars, de nou puntes, en forma de triangle invertit. A la part superior, entre els dos triangles, només resta l'orifici on anava encaixat el gnònom, de secció circular.

Conserva algunes restes superficials de policromia sobretot a nivell de l'interior del cercle solar i podria tractar-se d'un sol antropomorf, segons els filtres que s'han aplicat per al seu estudi. L'esgrafiat és molt senzill i la manca de simetria denota que no fou realitzat per un quadranter.

Observacions:

Aquest rellotge no consta a l'Inventari de Rellotges de sol dels Països Catalans de la Societat Catalana de Gnomònica.

Història

Antigament, Can Gelmà, estava adscrita a la parròquia de Tordera amb moltes terres al terme de Fogars de la Selva, on va establir diverses masoveries, com Can Puicus o Can Marc de l'Estany. Figura en el fogatge de Tordera de l'any 1497. En els llibres parroquials es troba escrit amb els noms de Torre Rabinat, Torre de Barceló, Mas Gelmar i Can Jalmar (nom no normatiu pel que encara es coneix). Havien regat terres de la ribera amb una resclosa a la Tordera.

Es coneix per una concòrdia signada l'any 1699, davant el notari d'Hostalric, Josep Riera i Bernich, que Joan Jalmar s'obliga a pagar al rector Gaspar Oller i successors de la rectoria de Fogars un terç de delmes de llobins, fajol, blat morenc, floca de lli, floca de cànem, grana de cànem i "demés menuderies". Cent anys més tard, paga també primícies de totes les seves terres de Fogars.

En el cadastre de 1862 figura com a propietari en Jaume Jalmar. S'hi declaren quaranta-vuit quarteres i mitja de secà; una quarantena i mitja de vinya; quatre quarteres i mitja d'albareda, cinquanta-sis i mitja de sureda, cent cinquanta de bosc; noranta de terres ermes i trenta-sis quarteres d'arenal.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE FOGARS DE LA SELVA (2012). Catàleg de béns a protegir; dins *Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Fogars de la Selva*.

AJUNTAMENT DE FOGARS DE LA SELVA (2012). Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable; dins *Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Fogars de la Selva*.

FUGAROLAS i MASÓ, Jaume i VILÀ i CAMPS, Josep (2007). *Fogars de La selva, temps ha*. Fogars de La Selva: Edició dels autors.

